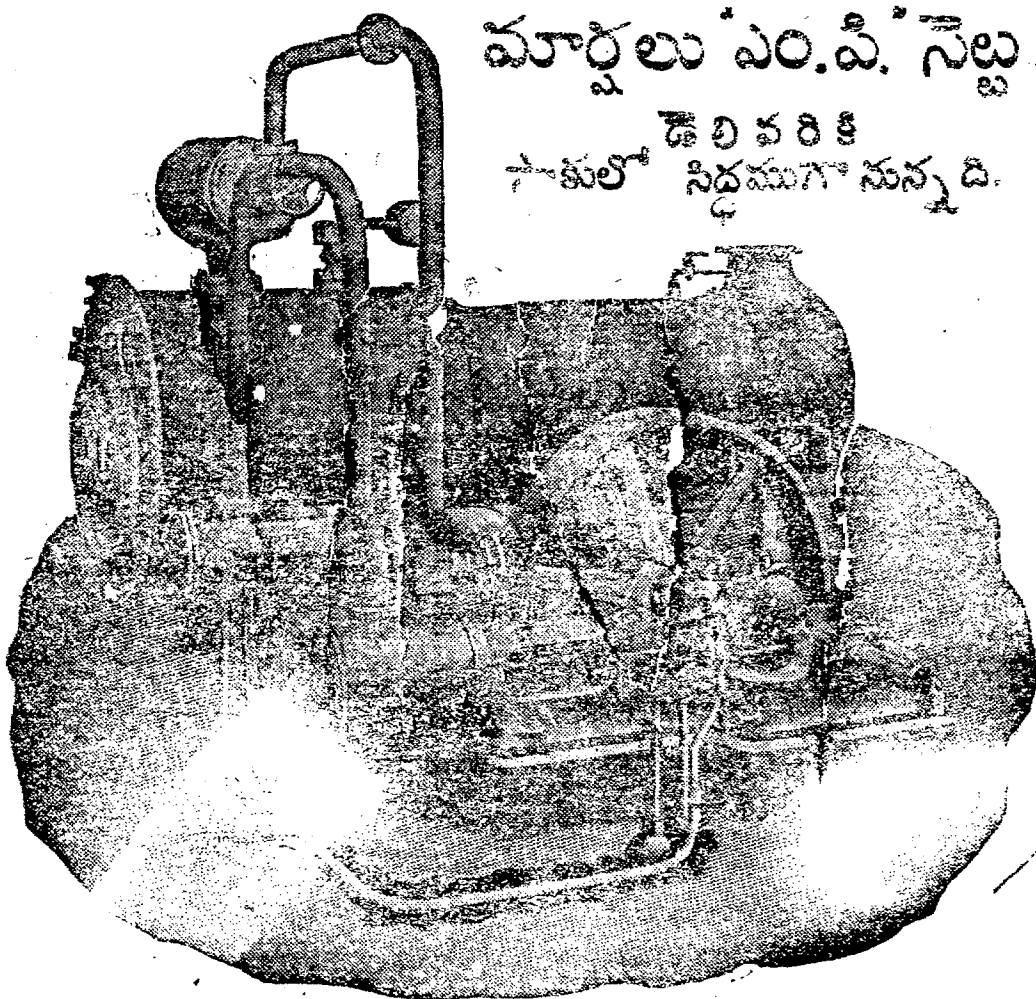

310206 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } పెన్సవట్టియము 1921 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22 తేది గురువారము } No. 143
సంపుటము. ౪ } మర్కటి వామన సంవత్సర భాద్రపద మాస బహుళ పంచమి గా. } సంచిక ౧౬

మార్వలు 'ఎం.పి.' నెట్టు

డొలివరికి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ వై పింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్వలు 'ఎం. పి.' మార్తి నెట్టు
రెమోకర్ వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంఘకొనవలెను. 1808

మార్వలు సన్ను ట్టి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే, కలకత్తా, మద్రాసు, నెం. 9, సెకండు లైను బీచ్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడా
మా అమృతాంజనమును వాడ
నంత మాత్రమున నయముగను
సులభ మెల 0-10-0 అణాలు

మోహనిక్రెయిం

పీసా 1-3 0-12-0

తామర కైలము

కచ్చి 1-3 0.6-0

వండ్ల పొడి

కచ్చి 1-3 0.2-0

అమృతాంజనం డిస్కో,

బాంబే - మద్రాసు.

ముఖ్య గమనింపు.

యోగ్యతాపత్రము. 2943

(1) నేను పేరుల సంబంధమున క్యాంక్ష 7 సంవత్సర
ముందు బాధపడుచుంటిని. కాకి చర్మా మెడికల్ హాల్ వారి
క్రికెట్ అసెడి స్పెషల్ కౌన్సిలరుగ నేనెంచిన తరువాత
స్వయంయశ.

1 జూలై
8-9-18

ఎల్. సి. కపూర్
కల్కత్తా.

ఇదే మంచిసమయము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
గారువగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.
కొటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్సు,
217, వైసాబాద - మద్రాసు.
8078

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

తక్షణ జే

ప్రాసిన తపాలా ఖర్చులు కూడను అపేక్షించు.

ఒక ప్రతి "కామ శాస్త్రము"

త్వరకము!

వైద్యశాస్త్రి,

అతంతిగముగా

అనంతపురం జిల్లా కల్యాణమండలం తాలూకా లోని ప్రచారము

ఈ తాలూకాలో శిఖావి, గోల్ల, గంగవరం, దుర్గేశ్వరం, ఎనుమలదొడ్డి, తెల్లపల్లి, కందుకూరు, మలయనూరు, బసాపురం ముల్క-లేడు, పెట్టూరు, చింతలపల్లి, కైకేపు, లక్ష్మంపల్లి, చొచ్చుపల్లి, జంబుకుంపల, కర్నాపురం, శ్రీరంగపురం, నక్కలపల్లి, బెనుగుప్ప, ఎరగుడి, బివి, కొట్లాల, రామనాగరం, తగ్గపర్తి, చాపర్తి, ముదిగల్లు వగైరా గ్రామాదులలో కార్మికుల సంఘము లేర్పడినవి. దేశముబహుశతపుగ నుంటున్న తిలకునిధికనాలు కాలేదు. తిలకునిధిలో నుండి యీ తాలూకా ప్రజలకు యేకులు వగయిరాలు సప్లయచేసిన బాగుండును. మేలతేక పశువులు ప్రతిదినమును చరిపోవుచున్నవి. తిండిలేక ప్రజలు రోగి దినముల వగకు ఉపవాసము చేయుచున్నారు. రోగి సలలనుండింటులు లేవు. వర్షముకొరకయి ప్రజలు విరాటపర్వముల జదివించుచున్నారు. బ్రహ్మశివకాదులు చేయించుచున్నారు. ఇట్టి వీరికి రాటమేళనయ్యెను. ధనాధిపతి ముత్యం, "ప్రచారకుల ప్రబోధముచేతను నుద్యమము గ్రామములలో నిలిచిపోయినది. ప్రచారకులు" సమయమునకు రాకపోవుటచే యిజారాలు జరిగివి. అయినను తాలూకాయందంతటను ప్రబోధముగలుగుటచే యిజారాదారుల ధరావతును యంతవరకు కట్టలేదు. అధికారులు తొందరచేయుచున్నారు. 1918-19 వ తేదీని యిజారాజరిపి, తక్కువబడిన మొత్తమును యిజారాదారుల నుండి రాబట్టుకొనెదమని బెదిరించుచున్నారు. ఈ నేల 80 శేదీను. రాష్ట్ర గాడిచెర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారి యాజమాన్యముక్రింద కల్యాణమండలంలో తాలూకా సభజరుగును. గ్రామములలోని ప్రజలందరు రాకలసిరి. ఆ దినం శుక్రవారం సంత గనుక చుట్టము పేరంటముకూడ కలిసివచ్చును.

శేపల్లె మునిసిపాలిటీ

మంత్రిలు శేపల్లె వెళ్లివట్టను శేపల్లె మునిసిపాలిటీ కడ్డు చేయుటలు గా. రామారాయణింగారు వాగ్దత్తము చేసివట్టను వెళ్లెంబరు 17 తేదీని న్యాయశిక్షికి వ్రాసినది. ఈ ప్రతిక మంత్రిగారి దయార్థభావమునకు, వివేచనమునకు, ప్రజాపక్షపాథబుద్ధికి వారికి అభినందనములు సమర్పించుచున్నది. కాని శేపల్లె వాస్తవ్యులను చేయవలసినంత కఠినముగ పరీక్షించి యే ప్రభుత్వము యీ తీర్మానమునకు పచ్చెనని తెలిసికొని నటుల గానించదు. శేపల్లె మునిసిపాలిటీగా చేయదలచినప్పుడు ప్రజలు పంపుకొనిన ఆ తే.పణఅట్టిలు, రాయబారములు, నిరుపయోగమైనవి. ప్రజాప్రముఖులు కొందరు స్వయముగ మదరాసు వెళ్లి గా. మంత్రిగారిని దర్శించి తమకష్టమును లోలించమని విజ్ఞాపనపత్రమును సమర్పించుకొనిరి. కడచిన ఫిబ్రవరిలో మంత్రిగారు శేపల్లె గ్రామమునకు విజయముచేసి పరిస్థితులను విచారించి వచ్చెను. ఫలితము శూన్యము. మంత్రిగారు శేపల్లెమాచి వెళ్లియు మునిసిపాలిటీని తీసివేయని కఠమున ప్రజలు నిరాశులై ప్రభుత్వసహాయ ముపేక్షించక స్వతంత్రమైన పురపాలక సంఘమును తీసి వేయించుకొనవలెనని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రజలు పన్నుల నియ్యక సమైక్యతీరి. కొంతమంది వర్తకులు కారాగార నుభ మనుభవించి వచ్చిరి. మునిసిపల్ సభ్యులు సాత్వికనిరోధ మవలంబించెదమని ప్రకటించిరి. ఇట్టి విమనస్థితిలో మునిసిపాలిటీని తీసివేయక చేయదగినదేమో మా కర్షమగుట లేదు. కవుకా నిల్వ నూపకీస్ డి.చేసి వెయిడు చెర్ ను ను వేస్తూ రా అను కొని నచీ రా ల లో యీ పద్ధతి యెంత జయప్రదముగా నున్నదో అందరికి విదితము. శేపల్లె మునిసిపాలిటీ కడ్డు అగువార్త న్యాయశిక్షికు యిప్పుడు దెలిసినది. ఈ యాలోచన ఎంతకాలమునుండి జరుగుచున్నది ఇట్లు చేయుటకు కారణమేమైయుండునది మేము చాలాకాలముక్రిందటనే విని న్నాము. కొంతకాలముక్రిందట బూదూరు రామానుజులు వ్యాసమును విమర్శించుచు చీరాల సమన్వయవిజ్ఞాన శేపల్లె విషయము యేమిచేయవలెను అని ప్రశ్నించిన సంగతుల తీర్మానము వెల్లడియైన తర్వాత సెంచుటకంటే ముందే శేపల్లె సమన్వయమునకు పరిష్కరించవలసినదని ప్రభుత్వమునకు యో సమజసముగ నుండెడిది. శ్రీరామాంశ శేపల్లెవాస్తవ్యులకు నిశితప్రములు కలిగిం శేపల్లె వెళ్లివట్ట కడ్డుగావించి యున్న హామితత్వరత్వమునకు అందరు సునిసిపాలిటీ తీసివేయుటకు చూచు కలిగించుటకా శేపల్లె క్షిరావర్ష

ము లిప్పుటికైనను గట్టెక్కించినందుకు గా. మంత్రిగారు వంద్యులే. ఇక చీరాల పేరాల వారికి ఈశ్వరుడే దిక్కుని వారు వెళ్లెంబరులో ప్రచురించిన నివేదికములోనే వారి విశ్వాసమును వెల్లడించుచున్నారు. 15000 ప్రజలు ఏకారణమున ఏకకాలము న ప్రేమాస్పదమగు యింట్లు నాగుబాములకు నక్కలకు వప్ప గించి మైదానములో అల్లాడుచున్నారో నిజస్థితియేమో తెలిసికొనుటకై నను చీరాల పేరాల దర్శించవలె నని మంత్రిగారు తోచలేదు కాబోలు! రా. సి.

మదరాస్ కార్మికోద్యమ నోటీసు (3116)

రూ 5,00,000 యు చొప్పున కార్మికోద్యమ వోచీ-బదులు కావలసియున్నది. ఆసామ్మను వారు దీనించే ను జులముల మూలముగా బదులు పుచ్చుకొన కోరుచున్నారు ఆసామ్మకు వారు నాలుకు 100 కి రూ 7 లు చొప్పున వడ్డీనిచ్చెదరు అవడ్డీ 6 నెలలకోసారి యియ్యబడును. అసలు ముప్పదివందలకు తీర్మానముగా చెల్లించబడును. దానిని గురించి వివరములు వరతులు తెలియగోరువారు ఈక్రింద చే.వ్రాలు చేసినవారికి దిరఖాస్తులు పంపిన బడయగలరు.

తొండరులు ధరావత్తు మొత్తముతో సహా 1921 సం॥ రం అక్టోబరు నెల 3 వ తేది మధ్యాహ్నము ఈఆఫీసు కమిషనరుగారికి పంపవలెను.

1921 సం॥ రం అక్టోబరు నెల 18 వ తారీఖు లోపున తేలిమిసామ్మను పూర్తిగా చెల్లించవలెను

కార్మికోద్యమ అవకాశము. } ఇ. హెచ్. ఎమ్ బవర్ రెవిన్యూడిపార్టు మెంటు 29-8-21

న్యదేశవాస్తవిత్తవస్తువులు గట్టి కని! వెల సరసము!!

ప్రస్తుతమైన ఉత్పత్తి తయారయేబడు చున్న శిల్ప, వెద్దనెజల మద్యచావులు, పేనాకర్తులు, బస్తాయి కర్తులు, వివర్ణ విశేషముగా వేసి తయారయేబడు చున్న అన్ని నెజల యిత్త కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇత్తడి యనము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములలో బంతో బస్తచేయబడిన యనప వెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారగుచున్నది. (8081) దిరఖాస్తులు పంపిన ధరలు తెలుపబడును. వర్తకులకు సరసమైన కమిషన్ నియమము.

తండ్రి చిరువాదా: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇంద్రప్రస్థం" } కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం.)

School Books! College Books!! Macmillan's Publications. etc Text Books!!! General Books!!! Victoria Depot MYLAPORE, MADRAS శుభ్రరోగమున కమూల్యముగు మందు. ఇది మిగులహాత్వర్యకరమగు మందు. పది పుస్తకములలో జాలు రాయటవలన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మముపై మరియేవిధమయిన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖ్యముగా నీరోగమునకు బాగ్ క్రెడిసికొను (ఖాతరగు) మండియే దీనికెల టిన్ను 1-కి తపోల్ చార్జితో సహా రూ 4-8-0. (3111) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

ప్రకటన (3120)

మా వద్ద 36 హార్సు పవరు హోరన్న బీ ఆయర్ ఇంజన్ ఆమ్మకమునకు గలదు. వలయువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసినయెడల యావత్తు విషయములు తెలుపబడును. తమన వెంకటసర్వేసు అండ్ తమన శ్రీరాములు. ఏలూరు.

కార్మికోద్యమము గలవు. నూటికి రూ 30 లు లాభము The Kistna Sugar Works Ltd ది కృష్ణాషంగర్ ముక్కు (లిమిటెడ్) మచిలీపట్టణము.

(1918 సం॥ ఇండియన్ కంపెనీల అక్టోబరు నెల 3 వ తేది ఇక్కడ కార్మికోద్యమ చేయబడినది.) మూలధనము రూ 5,00,000 మేరు 1-కి రూ 50 ల చొ॥ న 10,000 ల చాలాగా విధి జంపబడినది.

సామెచ్చించే పద్ధతులు వాటా 1-కి రూ 10 లు చొ॥ న దరఖాస్తుతోనున్న వాటా 1-కి రూ 15 లు చొ॥ న అట్లాటు మెంటు అయినపిదప యున్నా, తక్కినది చెండు వాయిదాకొంద వాయిదాకు వాటా 1-కి రూ 12-8-0 చొ॥ న యున్నా చెల్లించవలసి యున్నది.

ప్రొగ్రెస్ ఫ్యాక్టరీ కట్టడములపని ప్రారంభమై జరుగుచున్నది. యంత్రములకు అర్జెంట్ పంపబడిమిన్నవి. యంత్రములు దేశం బరునెల ఆ ప్రాంతములనుండి దిగుమతియగును. ఫ్యాక్టరీ (యంత్రాలయము) బందరులో కట్టబడుచున్నది. త్వరలోనే పూర్తిచేయబడును.

షగా-పూర్తి వివరములను గోరువారు ప్రాస్పెక్టస్ వగైరాల నిమిత్తము యీ దిగువ అడ్రెస్సుకు వ్రాసిన బడయగలరు.

ఇండెస్-నెం 11 రు తపాలాపెట్టె మచిలీపట్టణము.

పాశ్యపు వెంకటాచల వండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథమగు లోకామయవార కస్తూ మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుజాతయగు దివ్యవృక్షము శోకటి లేదని ధారాళముగా చెప్పవచ్చును. దీనిలో అక్షరకరమైన యే వస్తువు లేరలేదు. గావున ఆపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనను సుఖములేక నేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 1 క రుట్ల తాంబూలములో గాని లేక నట్టి నోటి లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అస్తర్లము నులబద్ధము. చితి జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము వారము, దగ్గు, పడికము నరముల నొప్పి బల హీనత ఇంపు ఎంజా వేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన రక్షణమే గుణ విచ్చును. ఒకచోట కూర్చుండ వలసిన గుమస్తాల వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు మోహస్త్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను నేవించి గుణమును పొగడుచున్నారు. 250 మాత్రలు గల సీసా 1-కి కల రు 0-4-0 ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు పొట్టేజ 0-4-0 2. కేసా 3 6 సీసాలను తెప్పించిన పొట్టేజతో రూ 1-8-0 12 సీసాలు " " 2-18-0 25 సీసాలు " " 5-8-0 అన్ని దుకాణములందు దొరకును శ్రీ శీతారావున వైద్యశాల (301-594) మైసూరు. తండ్రి చిరువాదా: } బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇంద్రప్రస్థం" } కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc పెద్దాపురం. (గోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం.)

చివరకు

ఇండియన్ పబ్లిక్ ఇన్స్టిట్యూషన్స్

అలీసోదరులను పట్టుకొనుటకు నిశ్చయించుకొనుటవలన...

మా కిప్పుడు ప్రాణమాడుచున్నది. ఇంతకాలము దెబ్బరించి...

మేము మాడుకలవలన చెప్పుదుము. దౌర్జన్యము తల...

కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ముందువారము కభిషే...

ఏమి చేయవలసి యుండునో కార్యనిర్వాహకసంఘము...

జీవలెను

విశాఖపట్టణ గంగామల్లెలకు సంబంధించిన ఏజెన్సీ...

బ్రహ్మజోశ్యుల సుప్రభాష్యాన్ని, ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘకార్యదర్శి, రాజమహేంద్రవరము.

ఫోర్టు సెంటుజార్రిగజెట్

20 సెప్టెంబరు 1921

విద్యాశాఖ

రెవరెండు ఏ. యచ్. ఐ. న్యూడార్సరుగారు గోదావరి జిల్లా యెడ్యుకేషనలు కాన్సిల్లు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మిస్. ఇ. ఏ. లాజరసుగారు కృష్ణాజిల్లా యెడ్యుకేషనలు కాన్సిల్లు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

ప్రాంత స్వరహలనశాఖ.

దర్శియ. వి. వి. టి. రామలింగం పంతులుగారు గంగా జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

మేయరాసు రత్న స్వామి ఆర్ట్స్ మద్రాసు కాన్సిల్ల రేషను 1 వ డివిజను కాన్సిల్లుగా నెన్నుకొనబడిరి.

విల్లపాకం శివప్రకాశ్ మెదల్లాధ్యక్షుగారు మద్రాసు కాన్సిల్ల రేషను XXIII డివిజను కాన్సిల్లుగా నెన్నుకొనబడిరి.

గోరకాటి చెన్నారెడ్డిగారు భగ్యవంతులూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిన.

ఇప్పగుంట రామచంద్రారెడ్డిగారు ఆత్మకూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

శ్రీమాత్ రామకృష్ణ గంటాయతు మహాశయోగారు గంగా జిల్లాబోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీమాత్ మాగాట పాత్రోమహాశయోగారు బరంపురం మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్. వి. లక్ష్మణరావుగారు తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లు వైసు చైర్మనుగా నెన్నుకొనబడిరి.

మంజులంటి నరగంగయ్య చెట్టిగారు తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిల్లుగా నెన్నుకొనబడిరి.

పబ్లిక్వర్కుశాఖ

గిలబర్కుకానెలుగారు యెగ్గివట్టిపు యింజనీరుగారు సెలవునుండి రాగానే గోదావరి హెడ్ వర్క్సు డివిజను 1 సర్కిల్ ఐ.ఎం.ఎం.పబడిరి.

గణపతి అయ్యరు సేతురామయ్యరుగారు కృష్ణాసెంట్రల్ డివిజను 11 సర్కిలునుండి 12 సర్కిలుకు మార్చబడిరి.

పుండి అనంతశ్రీనివాసాచార్య ఆర్ట్స్ కృష్ణావెప్పరకొ డివిజను 2 సర్కిలునుండి 1 సర్కిలుకు అన్సిస్టెంటు యింజనీరు గా మార్చబడిరి.

యం. సన్యాసిరాజుగారు యేనన్నీ డిస్ట్రిక్టుబోర్డు వైసు ప్రసిడెంటుగా నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

యెల్లా అప్పయ్యగారు కాకినాడ జైలర్ మేజిస్ట్రేటు గా నియమింపబడిరి.

రివరెండు గుర్రాయసాగుగారు చీరాల జైలర్ మేజిస్ట్రేటు గా నియమింపబడిరి.

మిసిలేనియసు ప్రకటనలు

యం. రామశాధ అయ్యరుగారు కోరాపుట్ డివిజన్ లో యింధ్రాదారి నవీడివిజనుకు అన్సిస్టెంటు యింజనీరుగా నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు కవరావు యంజినాథ్ బ్రాసీగారు రాయపురం మెడికల్ సూపర్వైజరుగా సర్జెన్ట్ లెక్చరరుగా నియమింపబడిరి.

కే. వెంకటచలంగారు గోదావరిజిల్లా మెడికల్ ఆఫీ సరుకు అన్సిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

సి. యే. మాధవ్యగారు మద్రాసు మెడికల్ కాలేజి సర్జెన్ట్ ప్రొఫెసరుకు అన్సిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి. (1 వ ఆక్ట్ బరు లేడినది).

సి. కృష్ణస్వామిశెట్టిగారు వెంటనే మెడికల్ కాలేజి సర్జెన్ట్ ప్రొఫెసరుకు అన్సిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

పి. వి. కృష్ణకాగారు, యెల్. కృష్ణకాగారును మెడికల్ కాలేజి సర్జెన్ట్ ప్రొఫెసరు అన్సిస్టెంటుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్. ఎ. రాజంగారు మద్రాసు రాజుపేట ఆస్పత్రిలో రిజిస్ట్రార్మ్యాటీరియల్ నియమింపబడిరి.

యం. సుజీతరావుగారు గంగాజిల్లాబోర్డుకింద పనిలే యుటకు నియోగింపబడిరి. వి. సహానకగారు మద్రాసురాయ పేట హాస్పిటలు రిజిస్ట్రార్మ్యాటీరియల్ నియమింపబడిరి.

ఏ. యచ్. గామెట్. వి. యం. డి గారు అనంతపురం జిల్లాబోర్డుకింద పనిలేయుటకు నియోగింపబడిరి. జి. రామయ్య గారు అనంతపురం గవర్న మెంటు హెడ్ క్వార్టర్సు హాస్పిట లలో పనిలేయుటకు నియోగింపబడిరి.

బిల్లాండు వ్యవహారములు

డివేలరాగారి ప్రత్యుత్తరము

ఈనెల 18 వ తేదిన డివేలరాగారు లాయరు బార్డిగారి కి క్రిందిలేఖపంపిరి:-

ఈరెండు పక్షముల వారికిని భేదాభిప్రాయము నుండుట చేతనే, ఇరువురికి మైత్రీకుదుర్పుటకు సంధిసభ సమావేశపరుప వలసిన అవకాశము లేటప్పించినది. బిల్లాండునకు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు న్యాయమైనందు కుదిరినవో కాత్మకకాంత సమకూరును రెండుదేశములు సుఖముగ కాలక్షేపము చేయుచు ప్రపంచవాగిరికాభివృద్ధికి తోడ్పడవచ్చును. ఇట్టిసంధి సమకూరవల యునైన రెండుదేశములు ప్రతినిధులు కలిసికొని మాట్లాడవలెను. ఈ సంధిసభకు వచ్చుటకు పూర్వము మా హామ్యలను మేము వదలుకొన నలయుననిన మాప్రతినిధులు గౌరవముతో ఎటులు సభకురాగలరు.

శుభశకునములు

లండను లైమ్సుప్రతిక సంపాదకీయవ్యాపకమునం బిల్లు బా)ముచున్నది.

బిల్లాండు స్థితితులను చక్కగ వివరించి న్యాయమైన సంధిసభకు ప్రతినిధుల సంపుటకు ఎట్టిఅభ్యంతరము లేదని డివేల రాగారు చెప్పుచున్నారు. రెండు పక్షములకును భేదము విగులస్వల్పము. లాయరుబార్డిగారు స్వస్థులు కాగానే మైత్ర భావముతో సంధిసభ కిప్పుకాలములో సమావేశమగుట యం క్రమ. నాగరిక ప్రపంచమునందు కాంతిపాపింపబడవలయునని ప్రపంచ మంతయు కోరుచున్నది. కాంతిపాపనను విగుల అవ సరము.

తురుమ్మలు-గ్రీకులు

గ్రీకు సేనలు తెనుకకు నడచుచున్నవని రెంతివార్త తేతెం చుచున్నది. ఈయంభములో 20 వేలమంది గ్రీకు సైనికులు నడించి రని తెలియుచున్నది. గ్రీకుగాని తుర్క్కిగాని సంధిచేయవలయు నని నానాజాతీనమిలివారిని కోరిన వార్త అనత్యయని ప్రక టింపబడినది.

తురుమ్మల కుట్ర.

కాన్సులాంటిసోపిటలో కొందరు మిత్రమండలికి వ్యతిరేకముగ కుట్రచేయుచున్న సంఖి బ్రిటిషు అధికారులు తెలిసికొనిరి. ఆకుట్రలో ముఖ్యులగు వారిలో 14 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి స్వాధీనము చేయబడిరి. వాసింసటాక్ మహాసభలో రివ్యూప్రజల హక్కులు గూడ గమనింపబడునని యునైటెడు స్టేట్సు స్టేటు డిపార్టు మెంటువారు ప్రకటించుచున్నారు.

బర్గంలాండు సమస్య

ఈ సమస్య విషయముగ మారుచున్నది. దీని మూలమున మరియొక విరోధావహ సంగ్రామము జరుగునేమో అని కొందరు భయపడుచున్నారు.

వేల్పు యువరాజుగారి పర్యటనము

యువరాజుగారు ఇండియాకువచ్చుట నిజమని యాటరు తెలియజేయుచున్నారు. వీరు సెప్టెంబరు అఖిరన స్టాంట్టండు నుండి లండనుకువచ్చును. అక్టోబరు 26 వ తేదీ బయలుదేరును. మార్గమునముంబాయిలో రెండుదినము లుండి కొత్త మల్టా పార్లమెంటు ప్రారంభ మహోత్సవము జరుపును. నవంబరు 17 తేదీ బొంబాయి చేరెదరు. నవంబరు 4 మాసములు ఇండియాలో వ్యవసర మొనర్చి మార్చిసెల 17 వ తేదీ కరాచిలో స్తీమరు నెక్కి కొలంబోకు వెల్లెదరు. సింహళద్వీపములో కొన్ని దినములు పర్యటన మొనర్చి ఏప్రిలు 18 వ తేదీ నేపాను చేరెదరు. అప్పటి మూడువారము లుండి నూయజా కెనాబువీరారు ఇంగ్లాండుకు వెల్లెదరు.

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను

గుండుగుండు కేర్లుక గాంచినది భర ఇండియా సిలోకొనుండు ఎన్నటికైనను పువీయుగా సంపదడును.

వివాదము వీ. డి. పా

సం 243 క ప్రవర్తనాది

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1921-వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 22-వ తేది

గురువారము

భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము

రాష్ట్రాంగ సంస్కరణములను ప్రతిష్ఠాపక పూర్వము, సామాన్య శాసనసభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగము గూర్చి గా. వి. ఎం. శర్మగారిచే ప్రస్తావనము నుపసాదించగ, సభ్యులనేకులు దాని నెదిరించుటచే, అది యోచితమును, కాని శాసనసభలో చర్చ జరిగినపుడు, మాంటాగుగారు హాజరై యుండిరి. పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు రాష్ట్ర విభాగ మవసరమను సంగతిని, శర్మగారు స్పష్టపరచిరి. మాంటాగు పక్ష ర్థంలో రాష్ట్ర విభాగ విషయము విచారించబడెను. జాయింటు కమిటీ రిపోర్టునందును, సంస్కరణ శాసనమునందును, రాష్ట్రముల ఏర్పాటుకు అవకాశము లొసగబడెను. కాని, పరిపాలనా సామర్థ్యమునకు, రాష్ట్రీయ పునర్నిర్మాణ మవసరమను సంగతిని ప్రభుత్వమువారికి ను తిన్నగ గ్రహించ నందున, ఆ సంస్కరణము ఆములులోనికి రాకున్నది. నిన్నటివిషయము ద్రాంగ శాసనసభలో లభిగాను, రాష్ట్రముల రాజ్యాంగ పరిణామమునకు వానిని పునర్నిర్మించవలయునను తీర్మానమునుపసాదించిరి. భాషల ననుసరించి, రాష్ట్రములను విభజించవల యునను కోర్కె- చిరకాలమునుండియు వ్యాప్తిలో నున్నదనియు, శాసనసభావ్యవహారములు ఎన్నిక దారులకు తెలియుట కష్టముగనున్నదనియు, రాష్ట్ర విభజనసమస్య కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు సంబంధించి యుండుటచే దానిని నిర్ణయించుటకు వారికి పూర్తి హక్కు గలదనియు, అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వమునా రొక చిత్తు విభాగమును తయారుచేసి, రాష్ట్రీయ శాసన సభలలో యోచించి తమ యభిప్రాయములను తెలుప రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల గౌరవయు ననియు, లభిగాను వివరించిరి. పార్లమెంటు పిష్టుదానుగారు తామీ తీర్మానము నంగీకరింపకల మనియు, సంస్కరణముల స్వభావమున కిది విరుద్ధమగు నున్నదనియు సూచించిరి. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగ మేమాప్రము ఆచరణయోగ్యము కాదని విరి యభిప్రాయము.

వీరేమికారణములచేటితో, తంతిచార్తయం దు గనుపించదు. ప్రస్తుత హిందూ దేశమున కొన్ని రాష్ట్రములు భాషా ప్రయుక్తములగు నున్నవి. మరికొన్ని రాష్ట్రములు ప్రత్యేక నామము ధరించక పోయినను, ప్రత్యేక వక్రీయము గనుబడుచు నున్నవి. దేశమున ముఖ్య భాషలు విశేషముగ లేవు భాషల ననుసరించి విభజించునపుడే, సరిహద్దు తగాదాను గలుగుచో వానిని మధ్యవర్తులద్వారా పరిష్కరించుటకును సులభపాద్యము. ప్రభుత్వ చాటి సంస్కరణము విషయమై నింకను నెనుచున్నది. కాంగ్రెసు సభ వారు దేశమునంతట ప్రయుక్త రాష్ట్రముల కింద సునిధముగ విభజనమును ననుసరింప నాయా రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణముతో సరే చేయుచున్నాడు. భాషలను, రాజకీయ ప్రభావము గల సామర్థ్యముగలదలను విచారించుటకు ముఖ్య నెలకొల్పబడినది. ప్రజలీరితిని

తమ వ్యవహారములను భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములద్వారా జరుపుకొనుచుండ, ప్రభుత్వమువారే జరుపుకొనకలతో తెలియదు. సింధు రాష్ట్రము బొంబాయినుండి విడిపోవుటకష్టపడెను, అని విష్ణుదాసుగారు చెలిపిరిగాని, అది యబద్ధము, వరీమహమ్మదు హుస్సేనాలీగారు ఖండితముగ బలికిరి. సింధు దేశ ప్రతికలు ప్రత్యేక రాష్ట్ర నిర్మాణము గోరుచున్నవి. రాష్ట్ర విభాగమునలన, ఏక మత్యము జేసిపోవునని విష్ణుదాసుగారు చెలిపెడి మామూలు ఆక్షేపణ నిస్సార మని వేరుగ కెప్పు నవసరము లేదు. వివిధ స్థానిక ప్రభుత్వములద్వారా ప్రజేచ్ఛు కనుగొనినవిమ్మట, రాష్ట్ర విభాగము నకు గడంగవలయునను, సవరణ నుకదానిని జే. సి. నాగుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఆ సవరణను లభిగా రంగీకరించిరి. ప్రభుత్వ సభ్యు లగు సర్. విలియం విన్ శెంటు గారు రివిషయమై ముచ్చటించుచు, తమ సంకుచిత భావమును వెల్లడిజేసిరి.

రాష్ట్రీయ శాసనసభల సభ్యులీ విషయము ను గూర్చి యోచించి, అవసరమగుచో చిత్తు విభాగములను తయారు జేయవలయును గాని, హైద న శాసనసభ వా రిట్టి కార్యమునకు గడంగుట, సాధ్యపడ దనిరి. నూతన రాష్ట్ర నిర్మాణాధికారము ఇండియా ప్రభుత్వమువారియం దున్నపుడు, హైద న శాసనసభ వా రందులకు చిత్తు విభాగమును తయారు జేయుట కేట సాధ్యపడదో తెలియకున్నది. రాజ్యాంగ సంస్కరణ శాసనపు 52 (ఎ) క్లౌజునునను, రాష్ట్ర నిర్మాణమునకు సంబంధించిన యంశము పొందుపరుపబడినది. దాని యవకాశమును శాసనసభ్యు లింతవరకు గై కొనియుండ లేదు. ఈ విషయము సిద్ధాంత విషయముగాక, పరిపాలనమునకు ముఖ్యముగ సంబంధించిన విషయమై యుండగ, కేవల సిద్ధాంత విషయముతో శాసన సభ ప్రాబుబుచ్చుకూడదని, వి శెంటు గారు హెచ్చరించుట చోద్యముగనున్నది. బర్మంధ శాసనములను రద్దు జేయునపుడు, వానికన్న రాష్ట్ర విభజన సమస్య ఎక్కుడు ముఖ్య విషయమాయని వి శెంటు గారు జరిపాసించిరి. విషయములలో నుకదానితో నొకటి పోల్చి, తారతమ్యమును నూచించుట మిగుల యత్రత సము. సుకరిపాలన మున కవసరమగు విషయముల నన్నిటిని చర్చించుట శాసనసభల విధియై యున్నది. రాష్ట్ర విభజన సమస్యను గూర్చి యోచించినపుడు, నిర్బంధ శాసనములను దానికి పోటీకెట్లు కులొకో తెలియదు. నిర్బంధ శాసనములలో నన్నిటిని రద్దు జేయక కొన్నిటి నింకను నలులనే నిలిపియుంచిరి. ప్రజల జీవితమునకు సంబంధించిన ముఖ్య సమస్యల నీ రీతిన చులినజేయుటచే, వాని ప్రాముఖ్యము దొలగిపోవదు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేక రాష్ట్రమును నిర్మించుట యవసరమని మాత్రము చెప్పువచ్చునని సర్ విలియం వి శెంటు గారు అంగీకరించిరి. కాని, అందుకొరకు వీరేమి జేయదలచిరో, తెలుప లేదు. రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణము సామాన్యముగ జరుగుట మాత్ర మవసరముగాదని వీరియుద్దేశము.

రింతి వార్త లలోని సంగ్రహంశములబట్టి చూచిన, రాష్ట్ర పునర్నిర్మాణమునకును, పరిపాలనా సామర్థ్యమునకునుగల సన్నిహిత సంబంధమును శాసనసభ్యులు బాగుగ వ్యక్తపరచియుట గాన రాకు. అవిషయమును శర్మగారివలె విశదపరచి యున్నచో, రాష్ట్ర నిర్మాణావశ్యకత గోచరించెడిది. ప్రత్యేక రాష్ట్రము నొకదానినిగూర్చి రాష్ట్రీయ శాసనసభ గాని, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముగాని ప్రతిపాదించునెడకు ఇండియా ప్రభుత్వమునా రా విషయమును సానుభూతితో విచారించెద రని, వి శెంటు గారు చెప్పిరి. రాష్ట్ర విభాగావశ్యకతను

బాగుగ గ్రహించినగాని, ప్రత్యేక రాష్ట్ర నిర్మాణావసరమును గ్రహించుట కష్టము. నూత్రమును గనుగొనుచో, దేశమంతటను భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము వెంటనే జరుగుట యవసరమని తప్పక గోచరించును. తుదకు నాగుగారి సవరణ, శాసన సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులచే నంగీకరింపబడెను. రాష్ట్ర విభజన సూత్రముగూర్చి పిమ్మట చర్చ జరిగెను గాని సభ్యులలో నధిక సంఖ్యాకులు వ్యతిరేకముగ పోటులనిచ్చిరి. పరిపాలనము ప్రజేచ్ఛనన సరించి కొనసాగుటకు రాష్ట్ర విభజన మధికావకాశమిచ్చును. ప్రజేచ్ఛ దేశ భాషలద్వారా వెల్లడి యగునకొలదియు ప్రజలపలుకుబడి హెచ్చును. స్వకరిపాలనా శక్తి వికసించును. ఈ సంగతి ఆంధ్రులు పలుమార్లు వెల్లడించియుండిరి. ఆంధ్రులు నిజ తత్వమును గ్రహించిరి. వారిలో నితర రాష్ట్రముల ప్రజలును క్రమక్రమముగ చేకరింపబడుచున్నది. తుదకు రాష్ట్ర విభజనము కాంగ్రెసు సభ వారిచే నంగీకరింపబడెను. దేశ నాయకు లిందలి సత్యమును గ్రహించిరి. వివిధ భాషా ప్రజలును, ప్రత్యేక రాష్ట్రములనిమిత్త ముద్విబోధించుచున్నాడు. స్వరాజ్య సంపాదనమునకు బిమ్మట, దేశము భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజింపబడితిరును. ఆ విభజనము, కాంగ్రెసు సభ వారిచే నిడివరకే గావింపబడెను. సరిహద్దు తగాదాలు సహితము పరిష్కార మగుచున్నవి. హిందూ దేశ నూతన పునర్నిర్మాణమునకు ఆధారమేర్పరచి కేర్తి ఆంధ్రులజే నని, చరిత్రకారుడు లిఖింపకమానదు.

విర్లండు వ్యవహారము

డివెలరాగారికిని, లాయడు బార్డిగారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు విడివిగ జరుగుచున్నవి. ప్రత్యేక రాజ్య ప్రతినిధిగ తమతో చ్చూపవలయునని డివెలరాగారును, అటుల గావింప వీలులేదనియు సామాన్య స్వధరిపాలనమును క్రధానమని ఎంచవలయుననియు లాయడు బార్డి గారును పట్టుబట్టిరి. తుదకు, ఏ వరతులతో నిమిత్తములేక, స్వేచ్ఛగ చర్చించుటకు వీలుండవలయు నని, డివెలరాగారు ప్రతిపాదించిరి. లాయడు బార్డి గారు ప్రస్తుత సమయమున జబ్బుగనుండుటచే ప్రత్యుత్తరమును జేసిరి పంపియుండ లేదు. కాని, లాడుకు టైము పత్రిక మాత్రము, సమాధానమున కవకాశముగలదని సూచించుచున్నది సమాధాన విరుదుముగూర్చి రామ బారములు జరుగకముందు ఎట్టి స్థితిగలతో ఇప్పుడును అట్టి స్థితియే మిగిలియున్నదని, టైము పత్రిక యభిప్రాయపడుచున్నది. మొత్తముమీద అభిప్రాయభేద మంతగ లేవనియు, అనేక విషయములలో ఏకాభిప్రాయము ప్రబలియున్నదనియు, రాబోవు సమావేశముతో ఆంగ్ల విర్లండు దేశ ప్రతినిధులు స్నేహ భావముతో గాడి సమాధాన ముగురుర్చుకొనవలయు ననియు, నాగరిక ప్రపంచ మంతయు సంధిగురురవలనని ఎగురుజూచుచున్నదనియు, టైము పత్రిక ప్రాసెను విర్లండు, ఇంగ్లండు దేశములకు సమాధానము త్వరలో గునురుట శ్రేయస్కరమని, వేరుగ జెప్పవక్కరలేదు. విర్లండు సమస్యకన్న నుకూడ హిందూ దేశ సమస్యను త్వరలో పరిష్కరించుట యవసరమని ప్రస్తుత పరిస్థితులు గోచరింపజేయుచున్నవి. హిందూ దేశము శాంతిపథము ద్రొక్కి, కమ్యూనిస్టులము జేరుటకు ప్రయత్నించుచున్నను, భారతీయ ప్రముఖులు నిర్బంధముల సాగుచున్నాడు. అశాంతియందుచే పెచ్చు పెగుచున్నది. విర్లండు సమస్య పరిష్కారావశ్యకతకు గుర్తించిన ఆంగ్ల దేశము, హిందూ దేశ ప్రజల యభిప్రాయము నెలవేర్చుకట్టకూడ తగిన సంచలనము జూపు నటుల, టైము పత్రిక ఏల హెచ్చరింపకూడదో తెలియదు.

స్వాతంత్ర్యవ్యక్త

ఇండియా డెయిలీ టెలిగ్రాఫు కత్రికా సంపాదకులగు జే. ఎం. మెకంజీగారు మరణిన్ని ప్రశ్నలను గాంధీమహాత్మునికి బంకగ, వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. దక్షిణాఫ్రికా సమస్యకొరకు మరల నొకడ కొకమారు వెడలగూడదా యని మెకంజీగారు రడుగగ, దక్షిణాఫ్రికా సమస్యను హిందూ దేశ సమస్యను పరిమాణమునందు దప్ప వేరుభేదము లేదనియు, ఇక్కడ విజయముబడసిన దక్షిణాఫ్రికా వ్యవహారము సులభముగ పరిష్కార మగుననియు, గాంధీమహాత్ముడు జవాబుచెప్పెను. ఆత్మవశము తన కింకను కలుగనపుడు, గాంధీ ఇతరుల దుర్గతను గ్రహింపగలుగునాయని యడుగగ, తాను పూర్ణత్వము గాంచనందున, సోదర ప్రజల తోపమలను తాను గ్రహింపగలుగును ననియు, అందుచేతనే అహింసాయందు తనకు సమ్యక్ము గలదనియు, గాంధీ చెలిపెను. ఇంకను ప్రయోజనములేని ప్రశ్నలు కొన్నిగలవు. వానికి గాంధీమహాత్ముడు ఉచితరీతినజవాబిచ్చెను. కడసారి ప్రశ్నయు అందుకొచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును ముఖ్య మయినది. దక్షిణాఫ్రికా కలవరమునకు, పరిష్కార సాధన మేమియని మెకంజీగారుగగ, హిందూదేశమున కేది కావలయునో దానిని ముందుగ విచ్చివేయవలయు ననియు, దూలమును ముందు దీసివైచిన నలుసుల సంగతి జూడ నవ సరములేదనియు, గాంధీ ప్రత్యుత్తర మొసెగెను. హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగిన గాని విదేశములలో భారతీయుల కుచిత శారవము గలుగదు. అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయుల కష్టములు దొలగవలయుననిన, అందుకొరకు ప్రత్యేకముగ ప్రయత్నించి లాభములేదు. స్వరాజ్య సంపాదన ప్రయత్నములు సఫలమగుచో, దేశము లోపల నేమి, దేశము వెలుపలనేమి, వారు పడుచున్న కడగండ్లు తొలగిపోవునట, తథ్యము.

ఉపశాంతి

మలబారుజిల్లాలో ప్రజలు కను దైన్యస్థితి యందున్నారనియు, అట్టివారి సహాయము నిమిత్తము ధనసహాయము చేయవలయుననియు, అధికారులును, ప్రజాప్రముఖులును విన్నవముల సంపాదించిరి. ఈ విషయమై ఎల్లరును కృషిఫలవలయునని, గాంధీమహాత్ముడుగూడ బెప్పియించెను. కాంగ్రెసుసంఘము తనవిధిని నెఱవేర్చుటకై భాధానివారణమున కవసరమగు సాధన సామగ్రిని చేకూర్చెను. కాంగ్రెసు పర్కింగు కమిటీవారు ఇందుకొరకు కొంత ద్రవ్యమునిచ్చి, కాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శులగు సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారిని స్వయముగ వంచిపెట్టవలయునని కోరెను. ఇందునిమిత్తము తామును మరికొందరును చనికీ బూనులు కనజ్జ నొసగవలయునని, రాజగోపాలాచార్యులవారు ప్రభుత్వపు ప్రధాన కార్యదర్శిని గోరియుండగ, అదరఖాస్తును మిలిటరీసేనాపతి వంశవలయుననియు, రిలీఫు ఏజెన్సీలను పెంచుట మంచిదిగాదనియు, తామి విషయమై సలహానియము అనియు, ఇదివరకే అసభికారుల సంఘముకటి గలదనియు, వారు జవాబిచ్చియుండిరి. ప్రస్తుత దుర్గతలో మలబారు మండలమున భాధానివారణసంఘము లెన్నియున్నను యధిక మని పిలచుకొనవు. ఎన్నియున్నను, ఒకచాని కొకటి తోడ్పడి, వైకమత్యముతో బనిచేయగలవు. ఈ పనిలో నిమగ్నులై యున్నంతకాలము తాము రాజకీయ ప్రచారమును గావించమని, రాజగోపాలాచార్యులవారు వాగ్దానముగూడ చేసియుండిరి. అసభికారు లేకనిజేయదలచినను, యడ్డంకు లెన్నిగలవో, ఇందుమూలమున గ్రహింపవచ్చును.

గాంధీమహాత్ముని పర్యటనము.

గాంధీమహాత్ముని దత్తమండలపర్యటనము విషయమై చాలమందికి ఆసంతృప్తిగలుగుట సహజము. కడపవాస్తవ్యులును అసంతృప్తమువాస్తవ్యులును వారిప్రాంతములను సంచారగ్రహణిక యందు కేకుండుటకై విచారమును దెలుపుట సహజము. మహాత్ముని సందర్శనమునకై ఎదురుచూచుచున్న ప్రజల కాశాధింగము గలుగును. కాని మహాత్ముని కన్న స్థలములకు ను భోవుట దుర్లభము. గాంధీమహాత్ముడు అట్టోబరు మొదటి తేదీని బొంబాయికి బయలుదేరుట యవసరమని నిర్ణయించిరి. దేశభక్త వెంకటప్పయ్యగారు సర్వోత్తమభావుగారు ను సంచారక్రమమును నిర్ణయించినపుడు గాంధీగారు నిర్ణయించిన కాలమునెరి ననుసరించి నిర్ణయించిరి. ఇందు సర్వోత్తమభావుగారు చేయగల కార్యము గనుపించెను. ప్రజలు వీలైనంతవరకు గాంధీగారు నిర్ణయించిన విధానము సనుసరించి నిశ్చితమైన ప్రదేశములందు నూడి సంతృప్తిని బొందుట ధర్మము. సంచారనిర్ణయము కాలమును బట్టి నిర్ణయింపబడినది. ఎవరును బాధ్యులుగారు.

స్థానిక వార్తలు

హిందూదేశము- పూర్వప్రస్తుతస్థితులు:—
అను తెలుగుప్రకమున వద్దూరు ఆఫ్ పూర్వాయ్యగారు వ్రాసినదాని ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనము చేసికొనిరి.

హిందూమతమును పునః స్వీకరించుట:—
బాలకృష్ణరాజారాంసానంత్ భాస్కరగారు రెండుమాసముల క్రింద క్రిందపత్రము పుచ్చుకొని మరలసెప్టెంబరు 11-నతేదీని హిందూమతములోని పునఃప్ర విష్టరైరి.

గాంధీజీ:—విశాఖపట్నం పెడికలుమ్మలలో కొకవిద్యార్థి సోమవారమునాడు గాంధీజీకి వెట్టు కొని వ్రాసాలోనికి వెళ్లగా సస్పెండు చేయబడెను. మరునాడు అందరున్న ఆటోపిలతోనే వెళ్లిరి. నుమాను 105 మంది సస్పెండు చేయబడిరి. ఇట్లు మాకు తెలియచున్నది.

హిందీ ప్రచారము:—ద్రావిడదేశములోని మన సోదరులు హిందీ ప్రచారార్థము ద్రవ్యసహాయ మొనర్చవారంబించి వందులకు మేము చాల సంతసించెదము. ద్రవ్య మిచ్చువారు కిచ్చుటకు మేము రసీదులుతయారుచేసి మాప్రచారకులకు పంపియున్నాము. రసీదు ఇచ్చియే ద్రవ్యము మాప్రచారకులచేతి కియ్యవలయు నని మేము జనులెల్లరిని ప్రార్థించుచున్నాము. సామ్యున మాకార్యాలయముకుకూడ తిన్నగా పంపవచ్చును.

శ్రీకృష్ణమందిరసభ:— శ్రీమచ్చెన్నులిరి పెద్దనాయనిపేట వరదాసుశ్రీయప్పకవిగి 94 వ సంఖ్యల శ్రీకృష్ణమందిరంబున 1921 వ సం. సెప్టెంబరునెల 23 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు శ్రీమాక్ తంపా పూరు సొందరరాజ భాగవతుల వారివలన శ్రీమ ద్రామానామము 12- కాలకేసములుగా ఒక్కొక్క- రోహిణికిన్ని వరసగ కాలకేసములు జరుపబడును. దానిలో శ్రీరామజననము జరపబడును.

పెన్న రాజధాని తపాలాబంట్లోనుల సంఘము. ఈసంఘమువారు సెప్టెంబరు 16 నతేదీని యొక సాధారణసభ గావించి యాక్రింది తీర్మానములు వాపొందిరి.

1. (ఎ) 18-7-21 తేదీనుండియు టైముస్కేలు ప్రకారము యిచ్చినతీరులమూర్పు పోస్తుమాస్త్రుడు తెనుగుభాషను తెప్పికదాని కనుగుణ్యముగ లేదు.
 - (బి) ఇంకేగాక నీసంస్కరణములన ఇతరపక్షములలోని కారకులను మద్రాసులో గొందరకును లాభించలేదు.
 - (సి) పోస్టులు కమిటీవారిచిన్న కలహాలు అధికారులకు కలెముగనున్నవని తోచినవి కావున యీసంస్కరణము దిశించు 1919 తేదీనుండియు ఆదరణలోనికి రావలయునని ప్రార్థన.
- సరియైన సంస్కరణములు జరుగువరకును యీ టైముస్కేలు అనుయాయ సంఘమువారి కంగీకరింప జాలదు.

2. సంఘమువారు యీ సంస్కరణమును అంగీకరించక పోవుటచే, ఆదరణము తీరముల లెట్లును తయారుచేయవద్దని కోరుచున్నారు.

3. సంఘమువారి కేమైన కష్టముల దెల్పుకొన్నచో అధికారులు వివారింపెదమని వాగ్దత్తమెచ్చి సాయలో చేసియుండిరి. అనేకసారులు రాయవారమున కియ్యకొనునని కోరినను అంగీకరించునుండలేదు. ఇప్పుడైనను అయిల తేయవలసివడిగా ప్రార్థించుచున్నాము.

4. రాజధాని యంతటను ఆంగ్లం తపాలా బంట్లోనులకును, వినియోగమును యూనిఫారం డ్రెస్సు త్వరలో నిష్పించవలసివడిగా నీసంఘమువారు కోరుచున్నారు.

(డి) ఏప్రిలు 21 నో కంత్వయ్యే సందర్శనమునకు యూనిఫారముల వెంటనే యిప్పించమని కోరుచున్నారు.

కలకత్తా మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ నిందితులలో కొకరగు బిల్లింగ్ ట్యాబువాడ ఫిక్ (వెనెడెన్సి మేజిస్ట్రేటుగారు కుట్రమోదము చేరములను మోపిరి.

దేశవాయవలకుముల కుశీంపుర తేదీకి తెల్లంబో నా 9 తేదీని జంగారెడ్డిగూడెంలో జరిగెను.

పశ్చిమకృష్ణానందల జాతీయోత్సవము ఈనెల 11, 12, 13, తేదీలలో నమాచకమై కుడిల్లాలోని 5 తాలూకాలకును 5 నుడు అడిమూడ్ర ప్రచారకులను నియమించుటకును శ్వశకవస్త్రములను పరిశీలచేసి పరిశుద్ధమైనవాటిని నిర్ధారణచేయుటకు భద్రతనివేటిని యేర్పాటు చేయవలయుననియు తీర్మానించెను.

వార్తావరణస్థితి

1921 సం. సెప్టెంబరునెల 21-న తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య కారములు	మొత్తము 24 గంటలలో గంట	తేదీ 24 గంటలలో గంట	సం. శా. 100 లో	ప్ర. శా. 100 లో	ప్ర. శా. 100 లో
గోపాలపూరు	88.9	79.8	0.12	28.45	29.74
కాళివరపురాము	88.5	79.2	0.01	17.97	28.84
కాళివరపు	92.1	79.7	...	26.81	22.28
బండన	90.2	79.2	...	24.85	23.89
కుంటూరు	92.7	78.8	...	22.40	22.18
నెల్లూరు	95.4	80.1	...	17.88	11.95
మద్రాసు	97.1	74.4	...	20.08	15.91
పైదరాజాపూరు	86.7	71.4	...	21.50	25.09
అనంతపురము	93.	72.1	...	11.87	15.00
బళ్లారి	90.5	71.7	...	7.11	12.08
కర్నూలు	89.9	75.3	...	12.28	19.92
కడప	95.4	79.8	...	22.48	19.42
తెలంగాణ	91.1	69.8	...	25.04	22.74
కోయంబట్టు	99.4	70.0	...	8.60	9.08
బెల్లూరు	93.5	75.0	...	24.92	22.49
తేలము	92.8	72.9	0.02	24.20	24.95

దీర్ఘకల్పమునందలి చాలప్రాంతమునందు వాయుభారము నిలుకడగనున్నది. కర్నూరులలో వది కొంచెముపెచ్చెను. బొంబాయిలోమాత్రము తక్కువగానుండుట తప్ప నన్నత్ర మామూలుకంటె కొంచెము ఎక్కువగ నున్నది. ఇది కూడా మారుతను. పడమరమునందును సర్పాకులలోను వడి మాములుగా నున్నది. రెక్కెనగొట్ట కొంచెముయెక్కువ. మైసూరులో పగటివేడి కొంచెముతక్కువ. కోరమాండలిగమందు వాయుత్వము తక్కువ. తక్కిన చోట్ల కొంచెము ఎక్కువ కడలూరులో 6 డిగ్రీ; వేడి యెక్కువగ నున్నది. మైసూరులోను, మరకొన్ని ప్రదేశములందును, రాత్రి వేడికొంచెమువ. సామాన్యముగ వది యెక్కువగ నున్నది. కొంచెము వాయువునందలి తేమ హెచ్చెను. రెక్కెన తక్కువ. వర్షుత్ర ఒకమాత్రముగ నున్నది. తప్ప అక్కడనే వర్షించెను. కాలమానము విన్నవించు ఎన్.

20 సంవత్సరములక్రిందట అనంతపురములో దొంగతనముంటే అపూర్వముగా నుండెను. తహసీల్దార్ వారి యిల్లు 20 దినములక్రిందట దోపిడిచేయబడినది. పతా దొరకలేదు. సుమారు 3 మాసములక్రిందట మేజిస్ట్రేటుగా నుండిన పి. కె. రామస్వామి అయ్యోగారి యింటిలో నున్న సామ్యంతయు దోచుకొనిపోయిరి. కేసు పతాకాలేదు. 2 నెలలు క్రిందట యీ గ్రామము రిక్కుగ్రామి స్కూలు ప్రెసిడెంట్ గారి యింటిలో దొంగతనము అయినది. సుమారు 3 మాసములక్రిందట రైలువేలైనను ఆనుకొనియున్న బజారులో కొవ్వటివాని యింటిలో దొంగతనము జేసి బంగారు అంతయు దీసికొని పోయినారు. స్కూల్ యిన్స్పెక్టరుగారు అయిన మ. రా. సి. టి. పార్థసాధి మొదలి యారగారు బంగారాకు ఆనుకొనియుండు యింటిలో యిద్దరి బాపనముడమోపులను మూకులుకాల్చి వున్న సామ్యంతయు దీసికొనిపోయినారు. ఇదిగాక లెక్కలేని దొంగతనాలు యింతా అయినవి. ఈ కేసులు పతాచేసి దొంగల పట్టినట్లు నూచనలు ఏమియు కానరావు. కొందరు యిండ్లలో వుండను భయపడి యిండ్లనుకూడా వదలివారు. ఇటీవల క్విర సం॥ ములుగా రైలునుండి దిగివచ్చు ప్రయాణికులు నిలువునాటి బందెపై సుత్రము విరామములేక దొంగతనములు జరుగుచున్నవి. రైలువేళ్లలు స్థానములో దొంగతనాలకు తక్కువలేదు. బందిప్పు సుత్రమున ఆనుకొని హేడ్ క్వాటర్ పోలీసువారి యిండ్లు వున్నవి. అనంతపురము కొత్తపేటలో పోలీసువారు గస్తీదిరుగుచున్నప్పుటికి దొంగతనాలుగూ ఏమియు తక్కువలేదు. పోలీసువారు తిరుగుగస్తీ అంత ప్రయోజనములేదని కొత్తపూరులోని కొండరు పెద్దమనుష్యులు కలసి గస్తీలు దిరుగుచున్నారు. వీరు ఎన్ని దినములు యాలాగు గస్తీ దిరుగుదురు? కొత్తపోలీసు భటులను రప్పించుటయేగాక అనంతపురం కొత్తపూరికి ప్రత్యేక మొక పోలీసు స్టేషన్ అత్యావశ్యకము. అధికారు లింనుక తర్రద వహించినగాని పజలబీరి తొలగ నేరదు. (పురవాసి)

మావలాల పంపిణీ

కండ్లటిలో అల్లనలు

కండ్లటిలో చిల్లరపిత్తూరు జరుగుచున్న విగాన అచట కొద్ది సేన నుంచవలసినది 21 వ తేదీన పేరు ముస్తాఫానావారి యాత్రలు గారు కల్లికోటకు వెళ్లి కలెక్టరుతో చెప్పిరి. తరువం గడిచింది 12 గురు మావలాలను 21 వ తేదీన కల్లికోటకు తీసి పోయివచ్చిరి.

మావలాల పోషిడి

హోరసూర్యుని నుండకొటి తరుణి అను గ్రామము ను పసిరుడగు కొంతనాయుడు యింటిలో 60 మంది మావలాల ప్రవేశించి అతనిని వెల్లకిల పరుండజేసిరి. కొందరతని గుండెల మీద వెక్కిరి కొట్టించి ధనమెరుగునైనది చెప్పమని బాధించిరి. 10 వేల రూపాయలను తీసికొనిపోయిరి. ఆకువాండ్రు ఒంటునుగలను వారియొక్క పోగా వారిబట్టలను విప్పి చేయ గడగిరి. అంతట నాశ్రీలు నగల నిచ్చివేసిరి. వారాయూరిలోని కల్లుడుకాణమును గూడ తగులబెట్టిరి. ఆ గ్రామాధికారి యీ విషయమును ప్రభుత్వోద్యోగులకు తెలిపెను. చెల్లకర, కొత్తకురి పి. శ్రీకృష్ణపురము, ఎలంపులానువరీ మున్నగువోట్ల ఓట్లపాలెము హోరసూర్యులకు చెప్పుచున్న చాలదాడులును సలిపి వుత్తను పట్టుకొనిరి. ఈ త్రేను మేల్లని మరీ 7 గురిని పట్టుకొనుటలో పోలీసువారికి పోషిడిన తుపాకును అను ఒకమావలాలకు చాల సహాయకరములగు కత్తిపాటలు తగిలెను. అరెడిపునా వైద్యశాలలో నున్నాడు. ఈత్రేనువద్ద చాల తుపాకులను కత్తులును దొరికినవి. 20 వ తేదీవరకు తిరుగులూ 700 మంది మావలాలకు చిల్లర సేనములకుగాను కిటులు విధింపబడినవి. ఇద్దరు నాయకులకు గూడ చెరియొక ఏడాదికి పేయబడినది.

మిరాలాలయెద్ద పోలీసులు

మండేలోని ప్రభుత్వకార్యాలయమునుండి మావలాల తీసికొనిపోయిన ధనమును వారు చక్కతూరులో దాచినది తెలిసి పోలీసు నూపర్నంటు, మొదలగువారును బ్రిటిషు సైనికులును అచటికి పోయి ఒకయింటిని సోదాచూచి 18 వ తేదీ సాయం కాలముకి మోటారులలో మరలివచ్చుచున్న మిరాలాలయెద్ద మావలాల వారివై తుపాకులను కాల్చిరి. అది వడ్డువరకు ప్రదేశముగా నుండెను. దానిచుట్టును అభాతము లుండెను. వారచట విగ్గానే ఒకమావలాలయొక్క యొకనువచ్చి ఒక సైనికుని మొగమును కత్తితో నెరికెను. నూపర్నంటు వెంటనే అమావలాలను ప్రిసోనులో కాల్చెను. మహారాజును నిరసన చరియొకమావలాల పెద్దగడ్డుతో యొకపాదలో నుండిరాగా ఒక సైనికుడు వానిని తుపాకీతో కాల్చెను. పిమ్మట నెవరు నింక నెవరైనను న్నానేమీ అని సైనికులు చెడుకగా 60 మందిమావలాల గురి పిట్ల సైనికులు తుపాకులు కాల్చుగా పోలిపోయిరి. వారిలో 6, 7 మంది మృత్యువు పసిపోయిరి. ఒక జమీదారుకు చేతి విడచి గుండు తొట్టెగిరినది. పిమ్మట సేన మల్లాపురమువరకు పోయెను.

విల్లాయిలు గ్రామమున పోషిడులు.

విల్లాయిలు గ్రామమున హిందువులకు బుద్ధిల యిండ్లన్నీ టిని మావలాల పోయిపోయిరి. హిందువుల దేవాలయములను మోలెరచిరి. ఆవులను ఎడ్డను కాల్చిచంపిరి. గ్రామాధికారి కచ్చేలోని రికార్డులంతట తగులబెట్టిరి. హిందువులందరను గ్రామమును విడిచి పారిపోయినది చెరువువారు గ్రామాధికారి తెలిపెను.

ఒకకంసాలి కత్తులను చేయుట

ఫోకరుద్దగర్ల పల్లితరాలా నోక కంసాలి మావలాలకు కత్తులనుచేసి యిచ్చుచున్నాడని తెలిసి పోలీసువారి తరఫియిం టిని పోదాచూడగా రెండు వుత్తుకడ్డలు దొరికినవి. ఆ కంసాలిని పట్టుకొని చెరపాల కంపిరి.

అసత్వారలను ప్రకటించిండుకు శిక్ష

కల్లికోటలో ముగ్గురు మావలాలకు చెరియొకవత్తురము కలిపితి విధింపబడినది. వారసత్వ నాశ్రలను ప్రయత్నించి నందు లకు క్షింపబడిరి.

ప్రొద్దుటూరు డి.ఎం. కోరు ఫయలు

ఆస్సలు నెం 610/21 కు.

ప్రతివాదులు:—1. సయ్యదుఖాదరు సాహెబు 2 భాదానీ 3 గోఖాలి సాకిక్ ప్రొద్దుటూరు.

ప్రతివాది:—లిరాక్ సాబు తుమాను ముమ్మసాబు సాకిక్ ప్రొద్దుటూరు.

వాదులు ప్రతివాది పయన యిల్లు సాగ్గీసమానకుగాను దావా దాఖలుచేసి వున్నారు. ఆఖరు విచారణ వాయిదా 20-9-21 తేదీకి చేయబడినది. ఆగోజుకు ప్రతివాది ఖద్దసగాని పక్షము నులకంగాగాని పోషరు కానంతట యత్తుచున్నా గా దావాతీర్పుచేయబడును. (1154)

కె. ఆనందరావుగారు.

వాది వోలు.

హైందవ శాసనసభ

సిట్టా, సెప్టెంబరు 20:— ఈ దినము శాసనసభ తిరిగి సమావేశ మయ్యెను. ప్రేక్షకు లనేకులు సభకు వచ్చిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

డాక్టరు గజగుగారి ప్రశ్నాంతరవివాహముల నిల్లునుగురించి లాలా సిద్ధాలాబుగారు 10 ప్రశ్న లడిగిరి. డాక్టరు గజగుగారు రన్నప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము లిచ్చుగానే, డాక్టరు సత్రూ, జి. చాదరీ, హస్సన్ ఆలీ, మున్నగువా గనేక ప్రశ్నల నడిగిరి. గజగుగారు రన్నప్రశ్నలకు జవాబుల నిచ్చిరి.

మున్సి కేశ్వర సరకొగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు భారతదేశమునకు బాతీయతాక ముండవలయునని ప్రభుత్వము వారి రిఫ్రెషాయవడలేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి. ఆలీసోదరుల అరెస్టు.

ఆలీసోదరుల అరెస్టునుగురించి చర్చించుటకు సభాకార్యక్రమమును నిలువలయునని కబీరుద్దీను అహమ్మదుగారు కోరినట్లు అధ్యక్షులు చెప్పిరి. మహమ్మదాల్లీ, హుకతాల్లీ, ఇతరులను ఏలాటిసందర్భములందు అరెస్టు చేసినది సర్ విల్లియం వింసెంటు గారు విశదముగానర్పించిరి. కేసులు విచారణ గావలసియున్నవి. గాన ఇప్పుడు చర్చించదగునా యని వింసెంటుగారు రధ్యక్షులను ప్రశ్నించిరి.

కబీరుద్దీను అహమ్మదుగారు:— సభాకార్యక్రమమును ఆపివేయవలయునని నే నుపపాదించుచున్నాను.

అధ్యక్షులు:—కేసులు విచారణ గావడెనునా, లేనా చెప్పవలయును.

అహమ్మదు:—కేసుల విచారణతో నాకేలాటిసంబంధ ములేను. ప్రభుత్వమువారు తామీ విషయములలో నవలించుచున్న పద్ధతిని మాకు తెలియజేయవలయును.

అధ్యక్షులు:— వింసెంటుగారు చెప్పిన విషయములను గమనించవలయును. సభాకార్యక్రమమును నిలుపుటను గురించి ఇంకేమైన చెప్పగలరా?

అహమ్మదుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చునందున, ఇతరఅంశము లమీద చర్చ ప్రారంభమయ్యెను.

హిందువులు దత్తుతీసికొనక ముందు రిజిస్టరుచేయవలయునని డాక్టరు గజగుగారు రుపపాదించిరి. తీర్మానము అధిక సంఖ్యా కులచే సంగీకరించబడలేదు.

ప్రభుత్వోద్యోగులు మోసముచేసి, లంచములు పుచ్చు కొనకుండ చేయటకు అధికారులు, అధికారేతరులు గల మిశ్ర మ విచారణసంఘము నొకదానిని నియమించవలయునని కంకటపతి రాజుగారు రుపపాదించిరి. రయలుకాఖవారి మోసములను గురించి విచారించిన చాలునని బ్రయంటుగారు తీర్మానమును నవలించిరి. రైల్వేకుమిటీవారి విశేష ఇప్పుడు రియోగుచున్నదని ఇప్పుగారు చెప్పగా, సమరణ ఉపసంహరించబడినది.

ఈ విషయములను గురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వములవారు విచారించవలయును. మనము వారు చేయవలసిన పనులలో ప్రవేశించరాదు. పంజాబు ప్రభుత్వమువారి రిపరేచేయుట కొకవి చారణసంఘమును నియమించినారు సంయుక్తరాష్ట్రముల ప్రభుత్వమువారి రిట్టి విచారణసంఘమును నియమించుట కంగీకరించలేదు. ప్రభుత్వకాఖలయందు మోసము లుండవచ్చును. మ్రోవేటుగా ఖలందు మోసము లెక్కువగా నున్నవి. (నవ్వు) ఇప్పుడు పోలీసుల మోసములు తగ్గినవి. మోసములనుగురించి ప్రజలుతప్పక ప్రభుత్వాధికారులకు వ్రాయుచుండవలయును. కమిటీలను నియమించి ప్రయోజనము లేదని సర్ విల్లియం వింసెంటు గారు చెప్పిరి. స్థానికప్రభుత్వములకు ఈ విషయమును గురించి వ్రాసెదననియు, లంచములు తీసికొని మోసములు చేయువారిని క్షింపవలసినట్లు కాఖాధికారుల కందరికి అజ్ఞను బంపెదనని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారుచెప్పగా, తీర్మాన ముపసంహరించబడినది.

కార్యనిర్వాహక కాఖనుండి వ్యాయకాఖను వేరు చేయుటనుగురించి విచారించుటకు ఒకవిచారణసంఘమును నియమించవలయునని రా. బి. జి. పి. ముఖర్జీ గారు రుపపాదించిరి.

ఇది రాష్ట్రమునందట. ఏరాష్ట్రమువారుగాని ఈసంస్కరణమును ప్రవేశపెట్టుటకు తీర్మానించు కొన్న యెడల, భారతప్రభుత్వమువారు ఈసమయము చేయగలరు. ఈ విషయమే వారి ప్రభుత్వము సంయుక్తరాష్ట్రములప్రభుత్వమువారు విచారణ సంఘములను నియమించిరి. అని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి. అంతట తీర్మానమును వోటుకు పెట్టగా సభకసంఖ్యాకులచే సంగీకరింపబడినది.

కేంద్ర రాష్ట్రము ప్రభుత్వములకు సుప్రార్జ అధికారము ప్రవృత్తలయినది ముఖందారు గారి తీర్మాన మొకటి ఉపపాదించబడినది యుండెను. అంతట చాల ఆలస్యమైనందువలన, సభ ముగిసెను.

సిట్టా, సెప్టెంబరు 21:— ఈ దినము శాసనసభ సమావేశ మయ్యెను. ప్రేక్షకులు విశేషముగా గాతెరు. కబీరుద్దీనుగారు కోటకనో గాబ్బుటనుగురించిన కేసును గురించి ప్రశ్నించగా, ప్రభుత్వమువారు గాతేసును తిరిగి విచారించవలయునని కోరుచు ఏలాటి జవాబును పంపబడలేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఈ పద్ధతినిగురించి సంభాషణముగ విచారించుటకు రైల్వేలో ఒక విచారణసంఘము నియమించబడును.

శ్రీనివాసరావుగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, తా మిచ్చునది అందనా వేసిప్రకారము యువరాజుగారి రాజభర్త్యులకు 20 లక్షలరూప్యములు వ్యయమగుననినా, కేంద్రప్రభుత్వమువారి అదాయమునుండి ఈ మొత్తము నై కొనబడునని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

కబీరుఅహమ్మదుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు రిట్లు చెప్పిరి:— హైందవశాసనసభాసభ్యులకు రాయబారభర్త్య 2000 నుండి 3000 సవరణలు. ఈ విషయము యానాధ్యక్షతప్రాయమువ్యతిరేకమిచ్చియుండెనుగాన, భారతప్రభుత్వమువారి ఈభర్త్యును భరించిరి. రాయబారభర్త్యు లొంగ్గ దేశములో నున్నప్పుడు దినానికి 10 గినిలు (రు 157-8-0) ఇయ్యబడినది.

వ్యయగారు:— ఇస్లామియా రాయబారభర్త్య సభ్యులకు ఆంగ్ల దేశము నుండిచ్చిచ్చట్లు హైందవశాసనసభాసభ్యులకు కూడ దినమునకు 10 గినిలనంతున ఇయ్యరాదా? (నవ్వు).

సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు:— ఇట్టిచ్చటకు పిలు గారు.

కామల్ గారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, కేంద్ర రాష్ట్రము ప్రభుత్వముల ఆర్థిక సంబంధ బాంధవ్యములను మార్పుటకు కాల మునన్ను గాతేదని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

మాపిలాలలో ఎంతమంది చంపబడిరి, క్రతువులలో గాయములు తగిలినవారికి ఏలాటి వైద్యసహాయము చేయబడుచున్నది, మాపిలాల కానివారిని ఎట్లుప్రభుత్వమువారు రక్షించుచున్నాడు అని రంగారావుగారు ప్రశ్నించిరి. క్రతువులలో గాయములు తగిలినవారికి అందరికి వైద్యసహాయము చేయుట దుర్లభముగా నున్నది. అయితే సైనికులచేతిలో బడిన క్రతువులు (గాయములు తగిలినవారు) మాసైనికులలో గాయములు తగిలిన వారిని వైద్యసహాయమును బొందుచున్నారు. ఇప్పటికి మాపిలాల ముగ్గురుమీద ఎంతమంది చంపబడినారో చెప్పబాలను. పోషిడ్లవారిలో 400 మంది, ఇంకొకచోట 10యంది హతులైరి. ప్రభుత్వ సైన్యము ఎందరు గతించినది నాద్రాపుత్రకలలో ప్రకటింపబడినది. మాపిలాల కాని వారినిరక్షించుటకు ప్రభుత్వము వారు నెనుని పీల్లెనంత చేయుచున్నారు గాని అదేశములో రాజవాళులు తిక్కువ. ఇందులో కొన్ని ధ్వంసము గావించబడినవి, అని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

విరాట అసవలీగారి ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, రాజ్య క్షేత్రల మాపిలా లందరు ప్రభుత్వమువారికి సహాయము చేసినా రని సర్ విల్లియం వింసెంటుగారు చెప్పిరి.

అంతట సర్ బామ్మెట్టి జీశభాయిగారు హైందవశాసనసభకు సభ్యాగ్నీవేసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

రాష్ట్రముల పునర్విభజనము

ఆంధ్రరాష్ట్రము

గాత్రముల సక్రమాభివృద్ధికోరకు స్థానికప్రభుత్వముల వారి అభిప్రాయములను కనుగొని భారతదేశమందలి రాష్ట్రముల పునర్విభజనము చేయవలయునని అన్నా బాబాజీలతిగా రుపపాదించిరి. భానులనుబట్టియు, నైసర్గిక స్వరూపములనుబట్టియు రాష్ట్ర విభజనము చేయవలయునని ఆచ్చటచ్చట ప్రతి గాంధోజన చేయుచున్నారు. (కన్నడము, ఓఘి) ము, సింధీ గున్నగునవి). ఇప్పుడన్నిటిని కలియగలిగించువలస ఒకదుర్లభ మేర్పడినది. పెద్దపెద్దరాజధానులలో సింధు, కన్నడ ము మున్నగు నిన్న జిల్లాలను గురించి నియోజకులకు విశేష గా తెలియెను. ఈసమయము తరచు పరిష్కరింపబడన రాష్ట్రముల పునర్విభజనము కేంద్ర విషయముగా ర్త్యమువారి నియమస్వరూపమొక్కము చే ర్త్యమువారి ఒకవిధానమును తయారులకుగలవలయును. రాష్ట్రం

21 వ తేదీని గానాల రామమూర్తిగారు రాజకీయేతర
మగునుపన్యాసమును భాషాధార రాష్ట్ర విభజనమును గురించి
యు ఆంధ్రోద్యమము మగురించియు వాణివిలాస నాటకశాల
యందొసంగిరి. పండిత హనుమంతరావుగారు రథ్యక్షుల వహించిరి.
చాలమంది సభకువచ్చిరి. దత్తమండలములను ప్రత్యేక రాష్ట్ర
ముగ నేర్పరుముట, బళ్లారిని కర్ణాటకమున
గాని ఆంధ్రరాష్ట్రమున గాని చేర్చుట వలన కలగు లాభ నష్టము

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రెస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(౧౯౧౩-వ సంవత్సరం ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది.)

(3108)

మూలధనము రు ౨,౦౦,౦౦౦

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు ౧,౦౦,౦౦౦

భాగము ౧-కి రు ౨౫ లు పొందవలయు ౧౨,౦౦౦ భాగములు. భాగముల సామాన్య దరఖాస్తులో రు ౫ లు; అలాంటివంటి అయినప్పుడు రు ౫ లు; మిగిలిన సామాన్య ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువకాని వ్యవధిగల ౩ వారములలో ఇవ్వవలయును.

డైరెక్టర్లు

- శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, బహుదారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- సూరి వేంకటనరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహకసభ్యులు, రాయమహేంద్రవరం కేంద్రగ్రంథాలయసభ్యులు, బెజవాడ.
- నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీనరసింహశాస్త్రిగారు, పంతులు లుగూరు, కార్-ఎట్-లా, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రామ సంఘమునకు ప్రెస్టి, గుంటూరు.
- బచ్చ సాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, భావదాయనీ గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకరు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా.

- పుతుం బాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ కేంట్లాడినామని బాటపాఠశాల; భూస్వాములు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా)
- పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, బి. ఏ. భూస్వాములు; (రామ్రాజులపేట; చిరసంస్థం)
- బొడ్డపాటి హనుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యవారాహ కలకాండ గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డపాడు. (పుష్పాక్షి)
- పుచ్చా శ్రీరామశర్మగారు, కార్యదర్శి, ఆర్యచాలసమాజము; భూస్వాములు; పేరుకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా)
- అయ్యంగి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రాయమహేంద్రవరం కేంద్రగ్రంథాలయ కార్యదర్శి, బెజవాడ.

విషయము.

భారతవానికి నవయుగారంభ మైనది. నవయుగవిద్యా కమున నీవాది తన యధ్యుడను మార్గమున గమ్యస్థానము చేరి, విభవాభిరామంబగుటకు జనులయందు దాతృత్వ క్రియను వాత్సల్యంబును ప్రకటింపబడుచు, వారికి తమ వెనుకటి చరిత్రయందు గర్వమును, భావియధ్యుడయమందు విశ్వాసమును ఉద్బింపజేయు వలసియున్నది. ఇందుకొర కేభారతీయవిజ్ఞానము నభివృద్ధిచేయు వలసియున్నది. మరియు నీవాతియధ్యుక్తికి మేల్పెట్టి సంస్థలగు పరిణమించిననో వారి నన్నిటి నుద్ధరింపవలసియున్నది. కవితా మత్తల్లి వావానానము చేసి యామె భక్తులసమగ్రులను ప్రచారణ చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు, సాంప్రదానికారంభ్యమునకు అనుకూలముగ వాతీయపురాణగాథలను చిత్రించుచు, తిక్కన-పోతన-కృష్ణదేవరాయాది వాతీయ పీఠులపటములను వ్రాయించుచు, ప్రచురింపవలసియున్నది.

ఈ కార్యమునకై విశేషముగ గ్రంథములను, చిత్రకళా నిర్మాణములను బహులు వెదలవలయును. ఇట్లు, ముఖ్యముగ అన్ని పనిముట్లను పరిపూర్ణముగ సంపాదించబడిన యొక ముద్రణాలయముననే జరుగదగియున్నది. ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకుగల అపొకర్యములు ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకు, ప్రచురణమునకు, ప్రాధికారమునకు తగినంతగా నున్నదని దాంధ్రముగా చెప్పవచ్చును. చెప్పవచ్చునందు గల కొలది తెలుగుముద్రణాలయములు తమ పనితోనే తీరికలేక యున్నవి; ఇంతేగాక, ఆంధ్రదేశ వాతీయ చామయ్యగానున్నది. ఇక తెలుగుజిల్లాలలో నక్కడక్కడగల ముద్రాక్షరశాలలన్నిటియందును ఒకటిలేనిచోదక్క-ముద్రణ సామాన్యము తక్కువగా నున్నది. ఇదియైనను “లోకలభ్యార్థము” “మృగసింహాటీక” “గవ్వ మెంటు”- మొదలగు వారి పనులతోను, వాదనలతోను తీరికలేకయున్నది. ఇట్టిస్థితిలో కేరళకులైన గ్రంథకర్తలు, ఒక ముద్రాణాలయమును దురియొక కానికి తిరిగి తిరిగి వేసారి కడ కట్టించి ఒక గ్రంథమును ముద్రణగరిగినయెడల, అది చక్కగా నందకపోవుటయో, సమయమున కందకపోవుటయో, తటస్థియముద్రించుచుండును. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అమ్ము

చున్నది. మరియు ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు ఒక కేంద్రగ్రంథకర్తలను, ముద్రించువారును, ప్రచురణచేయువారును, అయ్యకములు లేరు. వారునే యుండవలసినవచ్చును. మీరు మిక్కిలి గ్రంథకర్త తన గ్రంథమును ముద్రించి ప్రచురించుటకు వలయు ద్రవ్యమును తానే సేకరించుకొనవలసి యుండుట ప్రాయముగా నున్నది. ఈస్థితి వాటికి తొలగిపోయింది. ముద్రణ మభివృద్ధిచేయుటకు దగిన సావకాశములు ఆంధ్రదేశమున ముద్రణాపొకర్యభివృద్ధికి, దీని ప్రాప్తియైన “టైప్ ఫౌండరీ” (Type foundry) అనగా అమ్మకత్తరములు పోతనోయి యంత్రాలయము చాలా అవసరము అక్షరములకు ప్రతి ముద్రాక్షరకాలవారును చెప్పవచ్చును. దీనివల్ల వ్యయ ప్రయాసములకును కాలవిలంబమునకును నోచు లేవచ్చునవలసి వచ్చుచున్నది. చెప్పవచ్చునో “టైప్ ఫౌండరీ” లైనను తెలుగు “టైప్”ల యభివృద్ధి చేయుట శ్రద్ధ కలిపించుట లేదు. ఇతరదేశభాష లన్నియు అనేక రకముల “టైప్”లను గలిగియుండగా తెలుగున ౬ రకములే కలవు. వాటిలో నైనను ౩ రకములే నులభముగా దొరకును. ఈ మూటిలోను గ్రంథముద్రణమునకు లభించుచు చెండు రకములే. ఈ సందర్భములనుబట్టి పూర్తిగా పనిముట్లుగల “టైప్ ఫౌండరీ” చాల లాభకరముగ నుండగలదు. అనేక రంగులతో “వాల్ పోస్టర్”ను చిత్రలేఖములను ముద్రించుటకును - బొమ్మలను తయారు చేయుటకును, పుస్తకములందు వివిధ రకములను వేయుటకును “లిథో ప్రెస్సు” “హాట్ లెట్ ప్రెస్” సామాన్యము ముఖ్యధనములై యున్నవి. కేంద్రముద్రాక్షరశాల: ఆంధ్రదేశమున కేంద్రము ముద్రణమునకు ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానమున “టైప్ ఫౌండరీ” “లిథో ప్రెస్” “హాట్ లెట్ ప్రెస్” సామాన్యము వగైరాలతో నున్న ముద్రాక్షరశాల అత్యంతవశ్యకముగ నున్నది. పుస్తకముల ప్రచురణమే గాక దేశపటములు, చిత్రపటములు మొదలగు వాగ్రచురణయంత్రమున జరుపవలసియున్నది. ఈ కంపెనీవారు నిర్వహించు లైన ప్రామాణ్య గ్రంథములనే ముద్రించుచుండును. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అమ్ము

చేసి, అయ్యకములేయు వ్యాపారము మిక్కిలి లాభకరమైనది. ఈ పని చేయుటకు ఆంధ్రదేశమున కేరళమున కంటే నీరంతే పని గలదు. ప్రస్తుత స్థితిగలను బట్టియు కరువుగల గల పాఠకుల సంఖ్యను బట్టియు, భారత విజ్ఞానాభివృద్ధిని బట్టియు, ఈ కంపెనీయొక్క లాభములు విశేషముగ వృద్ధియై తీరవలయును. ఈ కంపెనీ వ్యాపారము వెట్టుబడిచారునకు లాభకరముగ నుండుచో గాక దేశోపయోగ మైనదిగ కూడ నున్నది. కాబట్టి జనులకును తెలుగువిద్యనకును దేశమునకు గూడ తాత్కాలికముగ గాక కాలాంతరమున గూడ గతి ను ఉపయోగమును బట్టి ఈ యధ్యుడను సర్వవినాయక యను బాదనీ యున్నది. శాస్త్రము - ~~అక్షరములు~~ అంత ప్రారంభించబడినది. ఆంధ్రగ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ. ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము బాగా పని చేయుచున్న బెజవాడ ఆంధ్రగ్రంథాలయ సైనును మాత్రు అప్పు అస్తి బాకీలు పరపతి యంత్రముతో గూడ రు 20,602-8-0 లకు వెంటనే కొనుటకు నిర్ణయించబడినది. మరియు “ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల” ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క సాక్షు అయి యున్నది. 1916 సంవత్సరమున తెచ్చునట్లుముగా జరిగిన ఆంధ్రగ్రంథాలయ ప్రతినిధుల సమావేశంలో ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ముద్రాక్షరశాల కొర వానిది ఏర్పాటుచేయు కంకల్పింపబడినది. కొంతమంది మంతాలు గూడ వసూలు చేయబడినది. ఈ ప్రకారము కనగా అయిన మొత్తము చాలవంతున కావలసిని సామర్థ్యము ఆంధ్రదేశ తీరికొని వచ్చి సవరు ముద్రాక్షరశాలకు అవచ్చును అని భావించి అన్నియు సంపాదించబడినది. ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు సవరు ముద్రాక్షరశాలయగు రు ౩,౦౦౦ ల విలంబం చేస్తే ఇయ్యబడినది. మిగిలిన విగములు బట్టియు “టైప్ ఫౌండరీ” సంఘ “మేమో బాండును” నందు ముగియవలెను. కలయవా రిట్లు వ్రాయవలెను. అయ్యంగి వేంకటరమణయ్య. మే. కే. లు. డైరెక్టరు, బెజవాడ.

మిక్కిలి ప్రస్థావకముగా యిండియా దేశమునందు మెదడునకు చలక గలగుట ననుమాంద్యము వదలుటకును భావకేంద్రీ హస్తమునకును కలకలకము పరిచుచు యుగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రియును ప్రతిపురుషుడును యుఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (రిజిస్టరు)

తలనెండుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా మెండుటకు తగిన శక్తిని తలనూనెయందు కలపు. యిందును పోషించు. కలకలములకు ముగి నంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలవలదనమును కలిగించును. పని మెండు గుటనలకు కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును. కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకు ౬ పురుషులకును వెళ్ళుచుండి మరళోపకారము మొనరించినది. శేషు వీని నుపయోగించిమానుడు.

వల ఒకబుడ్డి 1.0-0.0 ఏ. పి. చార్జి 0.6-0.0 అనాడు.
మానులు 2-10-0 ఏ. పి. చార్జి ౦.12-0.0 అనాడు.
సోల్ ఏజెంట్లు. ఏ. పి. మనీయార్డరు కమిషను రు 0.2-0.0 ప్రత్యేకము.
ఆంగ్లోయిండియను డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ.
D 126 W 100. 155 నమ్మవనీడు, బాంబాయి.

మలయ చందనము.

గనేసి నూ అను నెగరోగమునకు మరళము. పళ్ళములేదు. పిచికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, లెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మాను ఘాటలలో మాన్పుడు. స్త్రీలకును చామలకు కూడ ఇది రాజోధము. డబ్బీ 1-కి కల 2-4-0. 2 గొండ్లి (గుంటూరు చివరమున కనుపానము) డబ్బీ 3-0-0. 1.51 ఋతురోధక ఋతుగూలములను గుర్తుగల గర్భాశయ దోషములను గో గర్భి మంతానము కొనగు చింతాననీ. డబ్బీ 2-0-0. సీతామాషము కాఫీ, తీ, గోగోలకు బహులు పంపించువానను. గుణము గల అయ్యుర్యుర్యయోగము. డబ్బీ 0.12-9 గంధర్వశార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

DUNCAN STRATTON & Co.

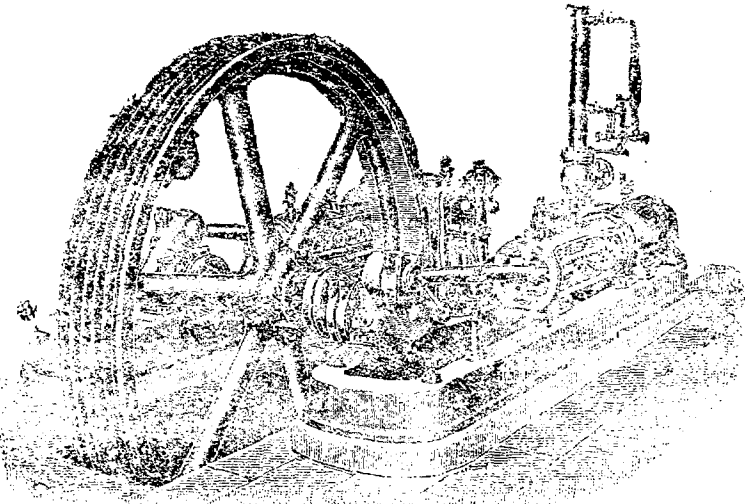
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

ఎంజిన్లు, మెషిన్ల కంపార్ట్మెంట్, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

ఈ సేతు 10 అడుగులు
మొదలు 2 అడుగుల వరకు
ఉంటుంది — దేయా మెటరు
ఆ 4. మెటరు 6 అ. 6 అం.
మెటరు ఉంటుంది.
క్లింప్సింగు క్రెషరు
80 పౌనులు మొదలు
160 పౌనుల వరకు ఉంటుంది.

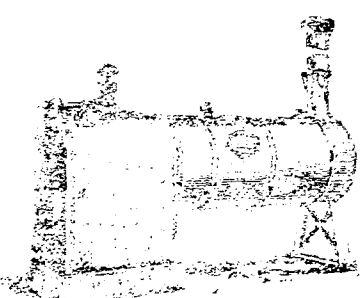

హైక్రాను స్పిల్ కార్ నెమ్ బాయిల్డు.

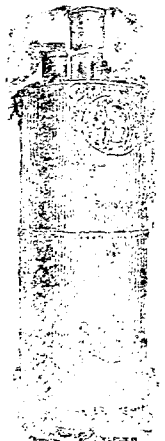

హైక్రాను స్పిల్ లంకామైరు బాయిల్డు.
ఈ సేతు 28 అ. మొదలు 42 అ. వరకు ఉంటుంది.

హైక్రాను స్పిల్ లంకామైరు బాయిల్డు.
ఈ సేతు 28 అ. మొదలు 42 అ. వరకు ఉంటుంది.

లోకో మోటివ్ బాయిల్డు.
క్లింప్సింగు క్రెషరు 80 పౌనులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు ఉంటుంది.

పర్మిట్ బాయిల్డు.

హైక్రాను స్పిల్ లంకామైరు బాయిల్డు.
ఈ సేతు 28 అ. మొదలు 42 అ. వరకు ఉంటుంది.

ఈ క్రింద తెలుసుకోవలసిన వాటిని
సస్థాయి చేయుదుము.

మాది క్లింప్సింగు మెషిన్, వాటి సామానులు

మాది క్లింప్సింగు మెషిన్

మాది క్లింప్సింగు మెషిన్

మాది క్లింప్సింగు మెషిన్

అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు

అన్ని రకముల స్టీము బాయిల్డు

కోల్డ్ వాటర్ మిల్లింగు మెషిన్

మాన మిల్లు మెషిన్

మంచు గుడ్డ చేయు మెషిన్

[నలు]

కట్ట బియ్యము చేయు మెషిన్ వాటి సామా

అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు

కాగట్ట, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు

కిరసన్ నూనె తయారు చేయు ఎంజిన్లు

ఎక్టిక్ లైటింగు (ప్లాస్టు) కొరముట్లు

లేతులు వర్క్కు సాపు కొరముట్లు

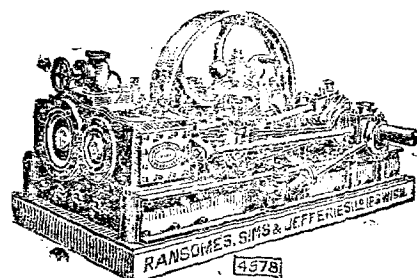
క్లింప్సింగు, క్లింప్సింగులు, పెడెట్టలు

కాట్ బరన్ అండు కాట్ట బరన్ పుల్లీలు.

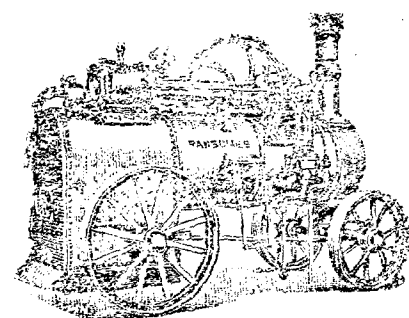
వగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజిన్లు.

(కాన్ కు సాపు మొననుండి పోల్ తయారు చేసింది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజిన్లు కూడ గలవు.

హైక్రాను కాంపౌండు ఎంజిన్లు.

పోర్టల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము క్రెషరు 120 పౌనులు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో క్రెషర్ సిలిండరు.
స్టీము క్రెషరు 150 పౌనులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్ట్రాన్స్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రాప్తికరు గారైన
మానేజర్ బావనయ్య గారి కై నను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నోపులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, తైత్త్యము, సడికము, రొమ్మపడికము, తలమెప్పి, వాయునోపులు,
పోట్లు, బెనుకులు, చిల్లలు మొదలగు నోపులకు దివ్యామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా తెలుగు 0—10—0; డబ్బీ 1—కి రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

